Advies audit- en rekeningcommissie

GRIFFIE

POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM
BEZOEKADRES:
DUDOKPARK 1

Aan: Raads- en commissieleden

DATUM 2 december 2024
BEHANDELD DOOR C.L. Hageman
TELEFOON 035 629 1860
BETREFT Advies ARC inzake Herindelingsscan Hilversum - Wijdemeren

Geachte Leden van de Raad, Commissieleden,

De Advies- en Rekeningencommissie (hierna ARC), heeft in haar vergadering van 20 november jl. besloten om n.a.v. de commissiestukken én de presentatie van BMC - specifiek over de herindelingsscan - u een adviesbrief te sturen die u mee kunt nemen tijdens de bespreking van het raadsvoorstel Herindelingsontwerp Wijdemeren – Hilversum. Uitgangspunt van dit schrijven is om u een nadere duiding te geven over de stukken, hoe deze te lezen en duidelijk te maken wat de aandachtspunten zijn die u mee kunt nemen in het politieke proces richting besluitvorming.

De ARC wijst u graag op de onderstaande punten:

1. De OZB
   De herindelingsscan geeft met name een doorkijk naar de harmonisatie van het OZB-tarief voor inwoners. Als bekend wordt verondersteld dat op dit moment de huidige OZB tarieven van beide gemeenten een fors verschil laten zien. Op basis van de door BMC opgestelde herindelingsscan heeft het college besloten om variant 2b uit te laten werken, wat betekent dat de in de vastgestelde begroting 2025 reeds gezette stap om de OZB tarieven naar elkaar toe te laten groeien, vervolgd wordt in 2026, indien de gemeenteraad daartoe besluit. Dat kan in 2027 resulteren in een harmonisatie van het OZB tarief op het laagste niveau, wat betekent dat het woonlastenniveau in Hilversum na de herindeling boven het landelijk gemiddelde zal uitkomen. Voor Hilversumse burgers zal dit een verhoging van de OZB met meer dan het inflatiepercentage betekenen. Voor Wijdemeerse burgers betekent dit een fors lagere OZB-aanslag.

   Het harmoniseren van het OZB-tarief voor alle inwoners van de nieuwe gemeente dient in de eerste raadsvergadering van de nieuwe gemeente genomen te worden.

2. Gemeentefonds
   De extra vier komma vier miljoen Algemene Uitkering vanuit het Gemeentefonds is een structurele meevaller en positiever dan eerder gedacht. Deze berekening is diverse keren herberekend en bevestigd door het CBS en is daarmee een solide uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2027. Op grond van de wet ARHI ontvangt de nieuwe gemeente een incidenteel bedrag van zes miljoen.

3. Overige tarieven
   Op dit moment zijn er verschillen in de overige tarieven die gemeenten hanteren. Dat geldt ook voor de twee heffingen (riool- en afvalstoffenheffing) die in de gemeente Hilversum in het algemeen worden besproken als samenhangend met het OZB-tarief, en gezamenlijk leiden tot

"woonlasten in Hilversum". De ARC wijst u erop dat zowel de riool- als afvalstoffenheffing in Hilversum geen kostendekkend tarief heeft. Indien kostendekkendheid van tarieven wel het streven zou zijn van de gemeente betekent dit dat beide tarieven in Hilversum zullen stijgen. Anders dan voor de OZB geldt voor de riool- en afvalstoffenheffing dat deze voor een periode van maximaal twee jaar mogen afwijken tussen Wijdemeren en Hilversum. In variant 3 wordt deze mogelijkheid ingezet om de verschillen tussen beiden gemeenten te overbruggen. Daarnaast zijn er een aantal heffingen die niet in beide gemeenten geheven worden: dat geldt bijvoorbeeld voor forensen- en hondenbelasting (wel in Wijdemeren, niet in Hilversum) en precariobelasting (wel in Hilversum, niet in Wijdemeren). Harmonisatie van deze heffingen betekent ofwel meer heffingen voor burgers danwel minder inkomsten voor de gemeente. De ARC kan niet beoordelen of er nog meer heffingen zijn die niet in beide gemeenten worden geheven.

Wellicht overbodig om op te merken dat indien de nieuwe gemeente besluit minder inkomsten te genereren, dit een bezuiniging noodzakelijk zal maken.

Voor de harmonisatie van overig beleid voor de nieuwe gemeente heeft de gemeenteraad twee jaar de tijd. De ARC heeft geen inzage in hoeverre het op dit moment vastgestelde beleid (op alle terreinen die lokaal mogen worden vastgesteld; beheer openbare ruimte, minimabeleid, sportvoorzieningen, integraal huisvestingsplan onderwijsgebouwen etc. etc.) in de twee gemeenten van elkaar verschilt en wat harmonisatie zou kunnen kosten. Uiteraard zijn er op alle beleidsterreinen keuzes mogelijk over het niveau van dienstverlening.

4. Indicatoren
   De gemeente Hilversum heeft een goede financiële uitgangspositie. Echter, na de herindeling zal de gecorrigeerde netto schuldquote 79 % zijn. De financiële indicatoren (netto of gecorrigeerde schuldquote, solvabiliteitsratio grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit) dienen altijd in samenhang met elkaar gezien te worden en in relatie te worden gebracht met de ambities die de gemeente heeft voor de inrichting van de stad en de voorziening voor haar burgers. Hoewel de huidige gemeenten niet verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de nieuwe gemeente ligt het voor de hand om over dit onderwerp met de ARC (beide wellicht) in gesprek te gaan om aanbevelingen te doen voor de nieuwe gemeenteraad. Wat de ARC betreft zou dit gesprek in samenhang gevoerd moeten worden over motie 2021-87 en het MPG. De ARC adviseert de raad om dit gesprek tussen college & raad met urgentie te gaan voeren.

De ARC realiseert zich uiteraard dat een herindeling veel meer aspecten kent dan puur financiële. Tevens realiseren wij ons dat het duiden van feiten achterliggende politieke overtuigingen heeft. De financiële aspecten moeten ons inziens dan ook in samenhang gezien worden met de gevolgen die de herindeling heeft voor alle inwoners van de nieuwe gemeente. Met deze kanttekening in ons achterhoofd wijzen we u op de presentatie van BMC over de herindelingsscan zoals deze in de ARC van 20 november is gegeven. Deze presentatie is in IBABS toegevoegd.

Hoogachtend,
De audit- en rekeningcommissie,

de secretaris, de voorzitter,

C.L. Hageman G.J. Postma